

***Statenstuk* 9**

Bijdrage Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme (NNBT) 2003 in relatie tot de ontwikkelingen NNBT- nieuwe-stijl

Advies: ter behandeling in de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en
Mobiliteit op 25 november 2002

B-stuk

Behandeld door de heer A.A. Ruiter, telefoonnummer (0592) 365437
Portefeuillehouder: de heer Joh. Dijks

Inleiding

In de vergadering van uw staten op 19 juni 2002 hebt u op basis van statenstuk 956 Toekomst Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme een aantal besluiten genomen omtrent de toekomst van het Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme (NNBT):

- instemmen met implementatie van het model-Van Leeuwen (Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme-nieuwe-stijl) door het NNBT;
- een eenmalige extra subsidie van € 150.000,-- beschikbaar stellen aan het NNBT ter versterking van het eigen vermogen van het NNBT;
- een bedrag van € 400.000,-- beschikbaar stellen aan het NNBT, als voorschot op de subsidies over de periode 2003 tot en met 2008;
- budgetfinanciering invoeren per 1 januari 2003;
- jaarlijkse subsidie aan het NNBT vaststellen bij de begroting 2003.

In de toelichting in statenstuk 956 is uitvoerig ingegaan op de achtergronden van de noodzaak van de reddingsoperatie en de vorming van een NNBT-nieuwe-stijl. Ook is daarin ingegaan op de wenselijkheid van een evenredige verdeling van de kosten van de financiering van de kernactiviteiten. In de provincies Groningen en Fryslân hebben provinciale staten een besluit genomen.

Op dat punt is aan uw staten echter geen besluit voorgelegd.

Provinciale staten van Groningen en Fryslân hebben met het besluit over de reddingsoperatie NNBT ook al een besluit genomen over de maximale jaarlijkse bijdrage. Voor de kernactiviteiten € 400.000,-- per jaar. In Drenthe is een dergelijk besluit formeel nog niet genomen.

De jaarlijkse bijdrage van maximaal € 400.000,-- is een verhoging van het tot nu toe jaarlijks beschikbaar gestelde budget. Dit betekent dat de begroting 2003 (en meerjarenbegroting) op dit punt bijgesteld moet worden.

Ontwikkelingen

De afgelopen periode is door het NNBT hard gewerkt aan de stapsgewijze invoering van het model-Van Leeuwen (taken, financiën, organisatie en personeelsformatie). Het NNBT heeft door middel van een voorlopige notitie aangegeven hoe het model-Van Leeuwen wordt geïmplementeerd.

Inmiddels krijgt de nieuwe personeelsformatie vorm. Per 1 januari 2003 omvat het NNBT 34,0 fte's, exclusief 5,6 tijdelijke projectmedewerkers. Dit najaar neemt het bestuur nog een aantal beslissingen omtrent de personeelsformatie.

Per 1 september 2002 functioneert de nieuwe directeur en om de financiële situatie beter beheersbaar te maken is op 1 oktober 2002 een interim-controller aangetrokken. Voorts wordt een nieuwe fiscaal-juridische structuur voorbereid en is het streven gericht op het aantreden van een vernieuwd bestuur per maart 2003.

Ten aanzien van de financiële begeleiding en controle door de provincies is afgesproken dat het NNBT kwartaalrapportages zal opstellen, die namens de drie provincies getoetst zullen worden door de provincie Fryslân (Eenheid Interne Controle Accountancy).

De laatste maanden zijn bovendien benut om in gezamenlijkheid (NNBT en provincies) afspraken vast te leggen in een ontwerp-budgetfinancieringscontract.

Onderzoek statencommissie beleidsonderzoek NNBT (provincie Groningen)

Zoals u bekend is inmiddels door een speciaal gevormde onderzoekscommissie van statenleden van de provincie Groningen een onderzoek gedaan naar welke omstandigheden ertoe geleid hebben dat er een fors negatief eigen vermogen en een negatieve liquiditeitspositie zijn ontstaan bij het NNBT en hoe de bestuurlijke processen zijn verlopen. Het rapport is vrijdag 25 oktober jl. gepresenteerd. In het

rapport zijn conclusies getrokken en zijn aanbevelingen gedaan inzake de toekomstige subsidierelatie met het NNBT. (Het rapport is in de leeskamer ter inzage gelegd.)

Nog geen budgetfinancieringscontract

De voorbereidingen voor een budgetfinancieringscontract zijn ver gevorderd. Het rapport van de onderzoekscommissie is afgesloten in een periode van ontwikkeling en verandering bij het NNBT ter uitvoering van het NNBT-nieuwe-stijl op basis van het Rapport Van Leeuwen. Er is dus nu al sprake van gewijzigde omstandigheden. Niettemin zijn wij mede op grond van bestudering van de aanbevelingen van de onderzoekscommissie tot de conclusie gekomen dat het niet verstandig is geforceerd per 1 januari 2003 tot een budgetfinancieringscontract te komen voor de periode 2003-2006. Ook de provincies Groningen en Fryslân zien 2003 als het jaar dat vooral benut moet worden om het NNBT-nieuwe-stijl gestalte te geven. De besluitvorming binnen de colleges heeft niet helemaal tot hetzelfde resultaat geleid. Inhoudelijk zijn wij daarbij wel op een lijn gebleven namelijk de bijdrage vooralsnog te beperken tot 2003. Op basis van de ontwikkelingen zal in de loop van 2003 een evaluatie plaatsvinden. Dan kan bij een positieve ontwikkeling ook bezien worden hoe een meerjarenbudgetfinancieringscontract voor de daaropvolgende periode eruit moet zien.

Belangrijke afspraken die normaliter in het budgetfinancieringscontract vastgelegd zouden zijn zullen nu als voorwaarden voor de subsidiebijdrage 2003 geformuleerd worden.

Nader onderzoek

Wij zullen in samenwerking met de provincies Groningen en Fryslân een nader onderzoek laten doen naar een aantal financiële en financieel-organisatorische aspecten van het NNBT zoals de relatie eigen vermogen/winstgevendheid, de liquiditeitspositie en control. Gezien het feit dat er vrijwel dagelijks aanvullende informatie is zullen wij u bij de behandeling van dit statenstuk informeren over nieuwe ontwikkelingen en feiten.

NNBT Beleids-, activiteitenplan en begroting 2003

Het nieuwe management van het NNBT heeft, in korte tijd, de concepten van het Beleids- en activiteitenplan 2003 inclusief begroting samengesteld. Deze plannen tonen ons inziens dat het NNBT een perspectiefvolle koers heeft gekozen, die zich volledig richt op het realiseren van groei, versterking en kwaliteitsbevordering in de toeristisch-recreatieve sector door actieve en professionele marketing en promotie. De plannen voor 2003 bieden ons inziens voldoende basis om het budget gebaseerd op een NNBT-nieuwe-stijl aan te gaan.

Wij hechten grote waarde aan een goede samenwerking van het NNBT met het toeristische bedrijfsleven. Het NNBT heeft het concept-Beleids-, en activiteitenplan ter kennis gebracht van alle relevante partijen. In de maand november wordt hierover overleg gevoerd. Wij gaan ervan uit dat wij u nog in voldoende mate kunnen informeren over de zienswijze van het samenwerkingsorgaan van het toeristische bedrijfsleven Drenthe (Toerisme en Recreatie Drenthe, (TRD)) en de reactie van het NNBT daarop.

Zoals hiervoor al is vermeld is bij de voorbereiding van een meerjarenbudgetfinancieringscontract al het nodige uitgewerkt dat ertoe moet leiden dat het NNBT de gewenste producten levert en dat er voldoende meting op kwaliteit, effecten en control kan plaatsvinden.

Indicatoren en toetsing van de geleverde producten en prestaties 2003 van het NNBT

Wij zullen de in 2003 door het NNBT te leveren producten en prestaties toetsen. Het gaat daarbij om kwantitatieve en om kwalitatieve toetsing. De toetsing op kwantiteit vindt plaats aan de hand van de jaarlijkse rapportage door het NNBT aan de provincie over de geleverde producten en prestaties. Het opgestelde activiteitenplan 2003, waarin een gedetailleerde omschrijving is opgenomen van de producten, vormt de basis voor die rapportage.

Naast deze kwantitatieve toetsing zal de provincie toetsen op *kwaliteit*. Daarbij dienen de volgende indicatoren als leidraad.

Marketing en promotie

- Mate van ontwikkeling concepting en productinnovatie.
- Mate van aansluiting producten bij provinciale speerpunten van beleid.
- Mate van realisatie kwaliteitsverbetering van bestaande product-/marktcombinaties.
- Mate van realisatie eenheid en uniformiteit in de presentatie van de producten.
- Mate van overname van producten door RVVV's en toeristisch bedrijfsleven.
- Mate van financiële participatie van de toeristische sector.
- Bereik van consumenten (percentage boekingen bij Vakantieboekingscentrale en RVVV's waarbij producten zijn gebruikt).
- Gerealiseerde verbeterpunten ten opzichte van voorgaande Toerdatapublicaties.
- Mate van aansluiting Toerdata-onderzoeksvragen bij actuele provinciale beleidsthema's.
- Mate van realisatie kennisontwikkeling.

Internet

- Kwaliteit Internetsites.
- Trefkans Internetsites.
- Kwaliteit doorverwijzingen en links met regionale sites.
- Mate van afstemming op regionale en landelijke systemen.

Productontwikkeling

- Mate van omzetting projectideeën in concrete projectvoorstellen.
- Kwaliteit regie en coördinatie van projecten.
- Waardering van NNBT-organisatie door RVVV's en toeristische brancheorganisaties (via klanttevredenheidsonderzoek).
- Mate van realisatie samenwerking met RVVV's en Toerisme en Recreatie Nederland (TRN).
- Mate van professionaliteit van de begeleiding van RVVV's.

Aan de hand van deze indicatoren worden de jaarrapportage en de daadwerkelijke fysieke producten van het NNBT op kwaliteit beoordeeld.

De daadwerkelijke effectmeting is buiten de beoordelingscriteria gehouden. Reden daarvoor is dat op de ontwikkeling van de sector toerisme en recreatie een groot aantal factoren van invloed is, waar noch de provincie noch het NNBT invloed op heeft. Daarmee wordt vanzelfsprekend niet ontkend dat het NNBT een zeer belangrijke rol speelt bij het aantrekken van toeristen en recreanten en daarmee een bijdrage levert aan de verdere sociaal-economische ontwikkeling van Drenthe c.q. Noord-Nederland.

In de (concept)begroting 2003 geeft het NNBT een uitgewerkt overzicht van de begrote kosten en opbrengsten van de producten. Deze (concept)begroting is bij dit contract gevoegd.

Hieronder is een samengevat overzicht van de kosten en de opbrengsten per afdeling opgenomen. De indirecte kosten betreffen de doorberekening van de kosten van het bedrijfsbureau.

<u>Marketing en promotie</u>			<u>Recreatiewerk</u>		
Opbrengsten	+	834.200,--	Opbrengsten	+	208.000,--
Directe kosten	-	787.929,--	Directe kosten	-	110.000,--
Personeelskosten		- 429.454,--	Personeelskosten		- 69.033,--
Subtotaal	-	383.183,--	Subtotaal	+	28.967,--
Indirecte kosten		- 408.611,--	Indirecte kosten	-	10.000,--
Resultaat		- 791.794,--	Resultaat	+	18.967,--
<u>Internet</u>			<u>Vakantieboekingscentrale</u>		
Opbrengsten	+	187.600,--	Opbrengsten	+	3.600.000,--
Directe kosten	-	41.000,--	Directe kosten	-	3.090.000,--
Personeelskosten		- 202.366,--	Personeelskosten		- 186.052,--
Subtotaal	-	55.766,--	Subtotaal	+	323.948,--
Indirecte kosten		- 240.642,--	Indirecte kosten	-	180.000,--
Resultaat		- 296.408,--	Resultaat	+	143.948,--
<u>Productontwikkeling</u>			Totaal resultaten		
Opbrengsten	+	929.600,--	afdelingen		- 1.092.879,--
Directe kosten	-	250.000,--	Budgetsubsidies		+ 1.264.000,--
Personeelskosten		- 442.913,--	provincies		
Subtotaal	+	236.687,--	Resultaat	+	171.000,--
Indirecte kosten		- 404.279,--			
Resultaat		- 167.592,--			

Bestedingsmarges provinciale bijdragen

Het NNBT mag de provinciale subsidies niet voor alle activiteiten aanwenden.

Van de totale subsidie van de drie provincies moet minimaal 70% en maximaal 80% ingezet worden voor marketing en promotie en Internet.

Voor de overige activiteiten worden de subsidies van de provincies niet aangewend, met uitzondering van regio- en accountmanagement (minimaal 10% en maximaal 20%), nieuw beleid (minimaal 5% en maximaal 15%) en projectvoorbereiding (minimaal 5% en maximaal 15%).*

* Regio- en accountmanagement en projectvoorbereiding maken deel uit van de Afdeling Productontwikkeling.

Nieuw beleid valt onder marketing en promotie.

De volgende punten vragen aparte aandacht.

1. Implementatie model-Van Leeuwen

Zoals hierboven gesteld heeft het NNBT in een voorlopige notitie (Vergelijking Rapport Van Leeuwen/ beleidsplan 2003) aangegeven hoe zij het model-Van Leeuwen implementeert en wat de, beargumenteerde, afwijkingen dienaangaande zijn (zie onder). De notitie is medio oktober jl. door de directie opgesteld en moest op dat moment nog worden besproken met het bestuur van het NNBT. Het NNBT schetst in de notitie een voorlopige vergelijking van de beleidslijnen zoals deze zijn geformuleerd in het Rapport Van Leeuwen in relatie tot de opzet van het concept-Beleids- en activiteitenplan 2003. Ons inziens tracht het NNBT op een constructieve wijze de aanbevelingen van Van Leeuwen te implementeren en geeft beargumenteerd aan hoe haar zienswijze op enkele punten daarvan verschilt. Wij kunnen ons dan ook vinden in de door het NNBT tot nu toe genomen maatregelen en de ingezette beleidslijn.

2. Bestuurlijke en juridische structuur van het NNBT

Ten aanzien van de bestuurlijk en fiscaal-juridische structuur gelden de afspraken die onlangs tijdens bestuurlijk overleg tussen de drie provincies en het NNBT zijn gemaakt. Deze afspraken zijn gebaseerd op de suggesties die daarover in het Rapport Van Leeuwen zijn opgenomen.

- a. Het NNBT reageert zo spoedig mogelijk op het standpunt van de drie provincies om per maart 2003 een vernieuwd bestuur (op basis van kennisprofielen, met name kennis inzake marketing, cultuurtoerisme, financieel-economische aangelegenheden en veranderingsmanagement) aan te laten treden. In principe is daarbij gekozen voor het commissarismodel, waarvan een voorliggend voorstel wordt uitgewerkt.
- b. Partijen streven naar een spoedige invoering van een gewijzigde organisatiestructuur. Te denken valt aan een holding-dochter-BV's-structuur. Het daartoe door het NNBT opgestelde concept-model wordt voorgelegd aan een externe deskundige voor een fiscaal/juridische toets. Wij zullen u daarover te zijner tijd nader informeren.

3. Financiële controle

Een van de voorwaarden voor de extra beschikbaar gestelde provinciale financiële middelen (de reddingsoperatie van juni 2002) is, dat zolang dit door de provincies noodzakelijk geacht wordt, een strakker financieel regiem wordt gehanteerd. Daartoe zullen kwartaalrapportages worden opgesteld door de huisaccountant van het NNBT. Gelet op de kwaliteit van de financiële verslaglegging van het NNBT tot nu toe, hebben wij behoefte aan garanties ten aanzien van de deugdelijkheid van deze rapportages. De Eenheid Interne Controle Accountancy van de provincie Fryslân zal namens de drie provincies de totstandkoming van de rapportages inhoudelijk bewaken. De kosten daarvan (opstartkosten + circa € 1.900,-- per jaar) worden door de provincies gezamenlijk gedragen. De bevindingen van deze dienst worden telkens voorgelegd aan de drie provincies. Hiermee houden de provincies, ook ten aanzien van de financiën, nadrukkelijk de "vinger aan de pols". De jaarlijkse bijdrage zal gefinancierd worden uit het "ontwikkelingskrediet voor toerisme en recreatie".

5. Projecten

Speciale extra activiteiten die als een project geformuleerd worden vallen niet onder de basisactiviteiten van het NNBT waarvoor de provinciale bijdrage van toepassing is. Daarvoor zullen per project afzonderlijke afspraken gemaakt worden. Besluitvorming omtrent eventuele provinciale meefinanciering van die projecten zal, zoals gebruikelijk, separaat volgens de daarvoor vastgestelde procedures plaatsvinden.

Het NNBT zal binnen de basisafspraken toeristische ontwikkelingen en trends actief volgen en waar nodig komen tot onderbouwde ideeën voor projecten die binnen de kernactiviteiten (promotie en marketing) van het NNBT vallen. Afhankelijk van de aard en omvang van een project en de betekenis voor het NNBT als regisseur van de toeristische marktontwikkeling in Noord-Nederland, wordt bekeken hoe een projectidee verder gebracht wordt. De rol van het NNBT zal zich beperken tot projectregie en -coördinatie. Die regierol is noodzakelijk om een samenhangend marketing- en promotiebeleid te kunnen bewerkstelligen. Projectuitvoering zal in de regel uitbesteed worden aan marktpartijen. Het opstellen van een uitgewerkt projectvoorstel behoort niet tot de kernactiviteiten van het NNBT-nieuw stijl.

6. Toerdata Noord

De activiteiten van Toerdata Noord zijn in het Rapport Van Leeuwen onder de kernactiviteit promotie en marketing benoemd. Toerdata Noord is een samenwerkingsverband tussen het NNBT en de drie noordelijke provincies op het gebied van toeristische dataverzameling. Voor het NNBT zijn deze data van belang ter onderbouwing van haar marketing- en promotiebeleid. Voor de provincies is Toerdata van belang voor de onderbouwing van het provinciale toeristisch-recreatieve beleid en voor de monitoring van toeristische (Kompas)projecten. Wat dit laatste betreft hebben de provincies dus een deel van

de (voorheen) "eigen" taken door middel van dit project uitbesteed. Tot nu toe is Toerdata beschouwd als een afzonderlijk project. De projectuitvoering is vanaf 1991 volledig in handen van het Instituut voor Service Management (ISM) te Leeuwarden. Het NNBT treedt, namens de drie provincies, op als opdrachtgever voor ISM en voert tevens het financiële projectbeheer. Voor de periode 2001-2004 hebben de provincies ingestemd met continuering van het Toerdataproject. De provincies Drenthe en Fryslân hebben over die periode een jaarlijkse bijdrage toegezegd van € 10.459,-- die los staat van de reguliere provinciale bijdrage aan het NNBT. De provincie Groningen zal in haar besluitvorming van december 2002 ook een dergelijke gedragslijn volgen. Dat houdt in dat de financiering van Toerdata Noord tot en met 2004 buiten het budgetcontract wordt gehouden en dat de drie provincies voor het project Toerdata Noord een jaarlijkse subsidie beschikbaar stellen van € 10.459,-- voor de periode 2002 tot en met 2004. Dit is overeenkomstig de reeds eerder gemaakte afspraken. In de begroting voor 2003 en 2004 is daar echter nog geen rekening mee gehouden. In 2004 zal vervolgens over de voortzetting en financiering van Toerdata Noord na de bedoelde periode nader overleg gevoerd worden tussen de provincies, het NNBT en het ISM.

7. Ondersteuning bestuur NNBT/Mr. L.P.A. van Kats

Op verzoek van de provincie Groningen in overleg met de provincies Fryslân en Drenthe heeft de heer Van Kats werkzaamheden ter ondersteuning van het bestuur van het NNBT verricht. De aard en reikwijdte van de ondersteuning hebben zich vooral gericht op het duidelijk krijgen en het zoeken van oplossingen voor een aantal zaken die getraceerd zijn in het Rapport Van Leeuwen. Het gaat hierbij om gedetacheerde medewerkers, inzicht in de aanpak van nieuwe media, Internettoepassingen, kostenbesparingen, risicobeperking en algemene bevindingen. Deze bedrijfsorganisatorische bevindingen zullen door het NNBT betrokken worden bij de verdere aanpak. Verder lopen de bevindingen vrijwel parallel met de eerdere onderzoeken. De voortvarendheid en grote inspanningen die met name de voorzitter en tijdelijk fungerend als interim-directeur en de administrateur zich getroost hebben om de doorstart naar een nieuw NNBT succesvol te laten verlopen worden met name genoemd.

8. Terugbetaling voorschot van € 400.000,--

Het heeft in onze bedoeling gelegen de terugbetaling door middel van mindering op het budget voor de periode tot en met 2008 te regelen in het aan te gaan meerjarenbudgetsubsidiecontract. Inmiddels is dat via bevestiging en akkoordverklaring van het NNBT geregeld. Die afspraken zullen we overigens ook te zijner tijd in de meerjarenafspraken vastleggen.

Advies

1. Aan het NNBT voor 2003 € 400.000,-- beschikbaar te stellen. (Hierbij is nog geen rekening gehouden met de eventuele gevolgen van de invoering van het BTW-compensatiefonds.)
2. De jaarlijkse bijdrage van € 10.459,-- ten behoeve van het project Toerdata te handhaven tot en met 2004. Dit houdt in dat de financiering van Toerdata Noord gedurende de periode 2002 tot en met 2004 buiten het reguliere budget gehouden wordt.

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

Beschikbaar stellen van een bijdrage 2003 onder voorwaarde van duidelijke zakelijke afspraken over benoemde producten, prestaties en effecten en de daarvoor beschikbaar gestelde middelen. Ruimte maken voor een goede voorbereiding van een budgetsubsidierelatie na 2003.

Argumenten

De implementatie van NNBT-nieuwe-stijl is nog niet ver genoeg om per 1 januari 2003 tot een meerjarig budgetfinancieringssysteem over te gaan. Door het stellen van voorwaarden kan de inhoudelijke en financiële kwaliteit voor 2003 bewaakt worden.

Uitvoering

Tijdsplanning

Implementatie NNBT-nieuwe-stijl is gestart. In juli voorbereidingen treffen voor evaluatie en aangaan van een budgetcontract vanaf 2004.

Financiën

Kosten voor de provincie € 400.000,-- + € 10.459,-- (Toerdata) = € 410.459,--
Uit het budget: Geraamd € 341.834,--. Bij ten laste van Onvoorzien € 68.625,--.

Monitoring en evaluatie

De financiële monitoring zal onder meer via de kwartaalrapportages plaatsvinden. Verder worden alle afspraken vastgelegd in de beschikkingsbrief.

Extern betrokkenen

NNBT en het toeristische bedrijfsleven.

Communicatie

N.v.t.

Bijlagen

Geen.

Ter inzage in de leeskamer

1. Beleidsplan 2003 ontwerp
2. Activiteitenplan 2003
3. Begroting 2003
4. Memo directeur NNBT betreffende vergelijking Rapport Van Leeuwen/Beleidsplan 2003
5. Rapportage ondersteuning bestuur NNBT

Assen, 11 november 2002
Kenmerk: 45/6.15/2002010305

Gedeputeerde staten van Drenthe,

A.L. ter Beek, voorzitter
J.D. Nauta, griffier

wa/coll.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 11 november 2002, kenmerk 45/6.15/2002010305;

BESLUITEN:

- I. aan het Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme voor 2003 een subsidie te verlenen van maximaal € 400.000,- ter uitvoering van het Beleids- en activiteitenplan 2003 en in de beschikking nadere voorwaarden ten aanzien van bestedingsmarges, de prestaties en effectmeting te stellen zoals deze in het statenvoorstel zijn verwoord (hierbij is nog geen rekening gehouden met de eventuele gevolgen van de invoering van het BTW-compensatiefonds);
- II. de jaarlijkse bijdrage van € 10.459,- ten behoeve van het project Toerdata te handhaven tot en met 2004.

Assen, 18 december 2002

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

wa/coll.